

Nr 149.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till kvalitetsfrämjande åtgärder på skogsvårdens område; given Stockholms slott den 26 februari 1937.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

A. Pehrsson-Bramstorp.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 26 februari 1937.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Pehrsson-Bramstorp, anför:

I årets statsverksproposition, punkten 176, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde varda riksdagen förelagd, till Kvalitetsfrämjande åtgärder på skogsvårdens område för bud-

getåret 1937/1938 beräkna ett reservationsanslag av 30,000 kronor. Jag torde nu få ånyo anmäla detta ärende.

I anledning av en vid 1936 års riksdag väckt motion (II: 158) anhöll riksdagen (skr. nr 230), under åberopande av jordbruksutskottets utlåtande nr 61, att Kungl. Maj:t ville låta utreda frågan om vidtagande och understödjande av kvalitetsfrämjande åtgärder på skogsvårdens område. Genom beslut den 29 maj 1936 anbefallde Kungl. Maj:t centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund att verkställa den av riksdagen sålunda begärda utredningen samt att därmed jämte förslag i ämnet inkomma till Kungl. Maj:t.

Till fullgörande av sitt uppdrag har centralrådet, efter verkställd utredning, i skrivelse den 11 december 1936 framlagt av utredningen föranledda förslag. Vid skrivelsen hava fogats *dels* en inom centralrådet upprättad promemoria angående av skogsvårdsstyrelserna avgivna yttranden rörande nu förevarande spörsmål, *dels* en redogörelse för serieprovning av redskap för kvistning av levande träd, vilken redogörelse avgivits av en utav centralrådet tillsatt nämnd, *dels* ock en sammanställning över skogsvårdsstyrelsernas yttranden i fråga om effektivare kontroll över insamling av talkott.

Över centralrådets skrivelse hava, efter remisser, yttranden avgivits av domänstyrelsen, styrelsen för skogshögskolan och statens skogsförsöksanstalt, 1936 års skogsutredning, skogsägareföreningarnas riksförbund, Sveriges skogsägareförbund samt svenska trävaruexportföreningen.

Centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund har till en början i sin omförmälda skrivelse till behandling upptagit de närmast till hands ligande åtgärder, som kunde ifrågakomma för att förbättra kvalitén hos redan förefintliga skogsbestånd.

Sålunda har centralrådet framhållit, att enligt centralrådets uppfattning — vilken även omfattades av skogsvårdsstyrelserna — de *b e s t å n d s v å r d a n d e h u g g n i n g a r n a* vore ett av de viktigaste medlen, som stode till förfogande för främjande av virkets kvalitédaning. I allmänhet gällde detta, anför centralrådet, hela den serie av huggningar, som under ett bestånds livstid borde komma till utförande i detsamma, även om de första rönningarna och gallringarna därvid kunde anses vara av grundläggande betydelse. Centralrådet har i detta sammanhang gjort gällande, att, så länge skogsupplysningen ännu icke lett därhän, att skogsägarna i gemen kunde anses äga sådana kunskaper, att de själva vore i stånd att under skilda förhållanden bedöma, hur en rationell och kvalitéfrämjande beståndsbehandling skulle utföras, det torde få anses vara av allmänt intresse, att för detta ändamål sakkunnig hjälp i största möjliga utsträckning kunde ställas till skogsägarnas förfogande. I vad gällde enskildas skogar innebure detta i främsta rummet anlåtande av eller medverkan från skogsvårdsstyrelsernas sida. Beträffande antalet av skogsvårdsstyrelsernas förrättningar i fråga om anvisning för beståndsvård och annan avverkning har centralrådet uppgivit, att antalet dylika förrättningar från år 1931 till år 1934 ökat från 26,846 till 51,399 samt att motsvarande siffra för år 1935 vore 49,550.

För att skogsvårdsstyrelserna skulle bli i stånd att bättre och mera effektivt än vad hittills varit fallet bistå skogsägarna vid skogens skötsel har centralrådet funnit det vara av vikt, att de utrustades med sådana ekonomiska resurser, att de kunde på villkor, som även vore överkomliga för de mindre skogsägarna, lämna biträde för utsyning. I samband med anslagsäskandena för budgetåret 1937/1938 hade centralrådet därför framhållit, att den ökning av skogsvårdsavgifterna, som kunde emotes för år 1937, icke vore tillfyllest för att de skogsvårdande uppgifter, som tillkomme skogsvårdsstyrelserna, skulle bli på ett i allo tillfredsställande sätt tillgodosedda, utan att härför krävdes även en ökning av anslaget till skogsvårdens befrämjande. Om en dylik ökning beviljades, torde med avseende å år 1937 några hinder ej behöva möta för ett i nöjaktig grad intensifierat arbete från skogsvårdsstyrelsernas sida till skogsvårdens befrämjande. Under sådana förhållanden och med hänsyn till att skogsvårdsstyrelsernas utsyningsarbete med fog kunde betraktas som en av de viktigaste grenarna av den ordinarie verksamheten, har det synts centralrådet, att ett för detta ändamål särskilt inrättat anslag icke vore av behovet påkallat. Centralrådet har alltså icke funnit anledning föreligga, att för denna för främjande av virkets kvalitét grundläggande verksamhet föreslå särskilda statsåtgärders vidtagande.

Till övervägande har centralrådet härefter upptagit spörsmålet om en annan åtgärd av beskaffenhet att kunna inverka förädlande på skogens kvalitét, nämligen *stamkvistning*. Härom yttrar centralrådet bland annat:

Våra yngre bestånd särskilt av tall vore i stor utsträckning av den beskaffenhet med avseende på grenbildning eller kvistighet, att endast genom direkt avlägsnande av kvistarna nödig kvalitétförbättring kunde åstadkommas. Av denna anledning hade man under senare år börjat i viss utsträckning intressera sig för möjligheterna att genom stamkvistning förbättra virkeskvalitén. På åtskilliga håll i landet hade sålunda kvistningar kommit till utförande, varvid man betjänat sig av olika slag av redskap.

Med hänsyn till den oklarhet, som i skilda hänseenden måste anses vidlåda kvistningen som skogsvårdande åtgärd, hade centralrådet föranstaltat om viss undersökning av denna fråga. Genom bidrag från skogsvårdsstyrelserna, domänstyrelsen, svenska trävaruexportföreningen och Sveriges skogsägareförbund hade för ändamålet hopbragts ett belopp av 7,900 kronor, vilken summa genom bidrag jämväl från centralrådet kunnat höjas till 9,000 kronor. För utrönande av de olika kvistningsredskapens lämplighet för sitt ändamål hade anordnats serieprovningar å Bjurfors kronopark samt andra närbelägna skogar i Västmanlands län. Undersökningen hade i första hand inriktats på ett studium av äldre kvistningar i tallskog för vinnande av klarhet rörande övervallningens förlopp under olika förhållanden. För jämförelse och till grund för bedömning av kvistningens ekonomi skulle därvid jämväl verkställas undersökningar rörande den naturliga kvistrensningen och övervallningen. Undersökningen av kvistade bestånd hade koncentrerats till mellersta Sverige, medan undersökningen av den naturliga kvistrensningen hos tallen dels utförts å skog i denna del av landet, dels ock å träd, vuxna i sydligaste och nordligaste delarna av landet. Den första redskapsprovning avseende delen av undersökningen vore nu slutförd, och en

redogörelse för resultatet av densamma hade avgivits. Undersökningen i övrigt, på sätt den med hänsyn till storleken av för ändamålet tillgängliga medel planerats, beräknades vara slutförd våren 1937.

Centralrådet har förklarat sig i likhet med flertalet skogsvårdsstyrelser hysa den åsikten, att det icke borde komma i fråga att med särskilda för ändamålet anvisade statsmedel understödja stamkvistningen, förrän av verkställda undersökningar tydligt framgått, huruvida och under vilka förhållanden stamkvistningen vore en ändamålsenlig skogsvårdsåtgärd. Centralrådet har sålunda ansett, att med äskande av medel för dylikt ändamål tillsvarende borde anstå. I den mån den nu pågående undersökningen gäve vid handen, att torrkvistning av tall vore lämplig, torde skogsvårdsstyrelserna ännu så länge, alltefter det intresse för saken, som kunde förefinnas, och de ekonomiska tillgångar, som för ändamålet kunde stå till förfogande, själva kunna understödja detta arbete. Lämpligast torde detta enligt centralrådets förmenande böra ske på det sätt, att skogsvårdsstyrelserna ginge i författning om att utbilda arbetsförmän, vilka, utrustade med erforderliga och lämpliga redskap, ställdes till skogsägarnas disposition.

Däremot har centralrådet funnit det synnerligen angeläget, att staten medverkade till att omförmälda undersökning rörande stamkvistningen måtte kunna fortsättas. Centralrådet anför härutinnan:

Även om man kunde våga hoppas på, att undersökningen med nuvarande planläggning skulle medföra ett tillfyllestgörande klarläggande av förutsättningarna för torrkvistning av tallskog, måste man med all sannolikhet räkna med, att undersökningen även med avseende på tallskogen kunde behöva kompletteras. Det låge sålunda nära till hands förmoda, exempelvis, att vissa specialutredningar måste utföras för förklaring av vid undersökningen iakttagna skadegörelser å virket i samband med kvistningen ävensom att för den naturliga övervallningens klarläggande ytterligare material kunde behöva insamlas. Vidare vore önskvärt, att undersökningen utsträcktes till att även avse grönkvistning av tall. Dessutom kunde även andra trädslag ifrågakomma till kvistning såsom granen och våra ekonomiskt betydelsefulla lövträd. Centralrådet förmenade det sålunda vara av största vikt, att även för dessa träd undersökning verkställdes beträffande möjligheterna att genom kvistning förbättra virkets kvalitet.

Med samma förutsättning, som gällt för tallen, d. v. s. att snarast möjligt vinna för den skogliga praktiken erforderliga kunskaper, torde en på nu angivet sätt planerad undersökning kunna beräknas taga en tid av ett år i anspråk och draga en kostnad av cirka 15,000 kronor. Härvid hade för försöksledarens lön beräknats 9,000 kronor, för hans resor 3,000 kronor samt för biträde, räknehjälp o. d. även 3,000 kronor.

I anslutning till det sagda har centralrådet — under förmälan att statens skogsforsöksanstalt troligen icke ägde möjligheter att under nästkommande år verkställa ifrågavarande undersökning och att centralrådet funne det i hög grad angeläget, att undersökningsarbetet måtte kunna fortgå utan uppehåll — föreslagit, att av statsmedel för budgetåret 1937/1938 ett belopp av 15,000 kronor måtte ställas till centralrådets förfogande för ändamålet. De ytterligare undersökningar på området, som härutöver kunde komma att visa

sig erforderliga och som delvis torde behöva grundas på planmässigt utlagda serier av uppkvistningsförsök, har centralrådet däremot ansett lämpligen böra omhänderhavas av skogsförsöksanstalten, som i sådant fall från och med år 1938 syntes böra upptaga denna fråga på sitt undersökningsprogram.

Vidkommande härefter frågan om skogens kvalitédaning på längre sikt har centralrådet framhållit, att det i detta hänseende vore av största vikt, att skogens föryngring ägde rum under gynnsammast möjliga betingelser. I första hand har centralrådet understrukit värdet av ändamålsenliga föryngringshuggningar samt av åtgärder för en begränsning av skogsbetet. Rörande dessa spörsmål har centralrådet yttrat i huvudsak följande.

Betingelserna för skogens föryngring kunde i betydande utsträckning påverkas av det sätt, varpå de huggningar utfördes, vilka vore avsedda att leda till skogens föryngring. Om bestånd och mark vore av sådan beskaffenhet, att naturlig föryngring kunde och borde äga rum, ansåges numera allmänt, att en på dylikt sätt grundad ny skogsgeneration, som i nöjaktig slutenhet finge växa upp under moderbeståndet och beskuggat av detta, hade särskilt stora förutsättningar att vinna en god kvalitativ utveckling. Ur denna synpunkt gällde det alltså närmast att genom väl utförda huggningar på ett ur föryngringssynpunkt lämpligt sätt reglera ljustillträdet. Vad som anförts rörande behovet ur allmän synpunkt av att de beståndsvårdande huggningarna bleve sakkunnigt planlagda gällde i samma mån ifrågavarande föryngringshuggningar. Under rådande förhållanden och innan skogsägarna mera allmänt bibragts de kunskaper, som måste besittas för ett självständigt bedömande av hur angivna huggningar skulle utföras, vore det därför av synnerlig vikt, att skogsvårdsstyrelserna vore i tillfälle att på för skogsägarna överkomliga villkor lämna det biträde, som erfordrades. Även med hänsyn till önskvärdenheten av att skogen föryngrades på ett sätt, som skapade förutsättningar för en god kvalitativ utveckling, vore det alltså av betydelse, att den ekonomiska grundvalen för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet stärktes, vilket lämpligast skedde genom en ökning av anslaget till skogsvårdens befrämjande.

Hur väl än skogens föryngring planlades och dirigerades vore detta dock icke alltid tillfyllest för att i detta hänseende goda resultat skulle uppnås. Kalamiteter av olika slag kunde inträffa, som i större eller mindre utsträckning ödelade den uppväxande plantskogen. De mest betydelsefulla skadegörelserna av nu ifrågavarande art kunde och borde emellertid förebyggas. Centralrådet syftade härvid i främsta rummet på de skador, som genom skogsbetet förorsakades skogsåterväxten. Ehuru under senare år utvecklingen gått mot en begränsning av skogsbetet, vilka strävanden vuunit visst stöd av 1933 års ägofredslag, förekomme allttjämt i stora delar av vårt land, att skogsmarken betades förutom av nötkreatur och hästar jämväl av får och getter. Härvid kunde icke undvikas, att beteskreaturen genom tramp och bett övade skadegörelse å skogsplantorna ävensom att diken igentrapades o. d. Huru stora belopp i penningar, som härigenom årligen förlorades för skogsbruket, kunde visserligen icke närmare angivas. Att det rörde sig om mycket stora summor vore emellertid uppenbart. Genom den åverkan, beteskreaturen förorsakade å skogsåterväxten, bleve nämligen de utväxande träden ofta av mindervärdig kvalitet. För ett främjande i kvalitativt hänseende av våra skogars avkastning vore därför av synnerlig vikt, att åtgärder vidtoges för en avveckling i största möjliga utsträckning av skogsbetet, varvid i främsta rummet borde tillses, att betet av får och getter å skogsmarken bragtes att upphöra.

I detta syfte hade centralrådet i skrivelse till Kungl. Maj:t den 27 september 1934 väckt förslag om anvisandet av ett särskilt statsanslag att efter av centralrådet utarbetade grunder till åvägabringande av betesfred å skogsmark utgå till vissa fastigheter i enskild ägo. Därest förhållandena ändrades därhän, att ett utvidgande av den statliga understödsverksamheten av socialpolitiska skäl kunde anses påkallat, torde förslaget böra realiseras, då därigenom stora vinningar för skogsbruket skulle kunna ernås. Innan detta kunde bliva fallet, borde, vad skogsvårdsstyrelserna anginge, en intensiv upplysningsverksamhet bedrivas å området. För att underlätta denna skulle det vara av stor betydelse, om en objektiv utredning komme till stånd angående storleken av de värden, som under olika förhållanden spolierades genom skogsbetet. Det syntes centralrådet, som om det borde vara en för svenska betes- och vallföreningen lämplig uppgift att i samarbete med hushållningssällskap och skogsvårdsstyrelser verkställa en dylik undersökning.

Emellertid har centralrådet påpekat, att förhållandena ibland kunde vara sådana, att skogens föryngring på naturlig väg icke kunde genomföras. Ännu återstode sålunda i sydligaste och sydvästra Sverige betydande områden av ålder kala marker, där skogsodling måste verkställas. Huvudsakligen inom samma delar av landet funnes även i viss utsträckning av sly- eller buskvegetation upptagna marker, vilka, om en nöjaktig virkesproduktion skulle erhållas, måste göras till föremål för skogsodling. I övrigt har centralrådet framhållit, att över hela landet i större eller mindre utsträckning förekomme, att den skog, som skulle föryngras, icke vore av den kvalitativa beskaffenhet, att den borde tillåtas giva upphov till en ny skogsgeneration, eller att marken vore sådan, att annat trädslag, som bättre kunde utnyttja dennas produktionsförmåga, borde anskaffas. Vidare måste man enligt centralrådets mening naturligtvis alltjämt räkna med, att även i skog, som borde kunna föryngras på naturlig väg, huggningarna fördes på sådant sätt, att skogsodling måste tillgripas för att inom rimlig tid få marken tillfredsställande bevuxen. Allt detta gjorde, yttrar centralrådet vidare, att, även om strävandena inom vårt skogsbruk i stor utsträckning målmedvetet vore inriktade på att för skogens föryngring företrädesvis utnyttja självsådden, inom överskådlig tid skogsodling i icke ringa utsträckning måste verkställas. Centralrådet har ansett, att det under dylika förhållanden självfallet måste läggas vikt vid, att det skogsodlingsmaterial, som användes, vore av bästa möjliga beskaffenhet. Då det vidare numera torde få anses fastslaget, framhåller centralrådet, att sådana på virkeskvalitén inverkan egenskaper hos träden som stamform och grenbildning även betingades av olika arvsanlag, följde därav också, att det i skogsodlingsverksamheten använda fröets härstamning och arvsanlag vore faktorer, som måste beaktas i arbetet för våra skogsträds förädling. Centralrådet har fördenskull funnit, att tiden nu vore inne för att genom åvägabringandet av en effektiv kontroll över skogsfröinsamlingen höja frömaterialets kvalitét med hänsyn till arvsanlag.

Rörande det lämpligaste tillvägagångssättet för anordnandet av en dylik skärpt kontroll har centralrådet till en början meddelat, att centralrådet i

detta hänseende upprättat ett preliminärt förslag, gående i huvudsak ut på att genom de olika skogsvårdsstyrelsernas tjänstemän skulle verkställas en inventering av de bästa tallbestånden, varefter insamling av mogen tallkott skulle utföras under kontroll av kompetenta personer. Centralrådet har emellertid uppgivit, att skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet i yttranden över berörda förslag — alltefter de förhållanden, varunder nämnda myndigheter arbetade — uttalat olika meningar rörande behovet av detsammes genomförande. I fråga om betydelsen av och möjligheterna att genomföra en kontroll av angiven art har centralrådet ytterligare anfört väsentligen följande.

Centralrådet funne läget kräva, att skogsvårdsstyrelserna, som praktiskt sett svarade för all skogsfröinsamling i landet, mera aktivt än vad hittills varit fallet sökte bidra till att åvägabringa förhållanden, som så långt möjligt erbjöde säkerhet för att det skogsfrö, som komme till användning, ur härstammings- och andra synpunkter vore av bästa möjliga beskaffenhet. Av särskild vikt vore härvid, att det frö, som komme till användning i plantskolorna, vore av bästa möjliga beskaffenhet. Då vid plantering plantantalet per arealenhet alltid bleve jämförelsevis ringa och därmed även urvalsmöjligheterna, vore det dessutom av synnerlig betydelse, att de planterade träden vore av god typ. För detta ändamål föreslog centralrådet, att följande åtgärder skulle vidtagas. Inom fem skogsvårdsstyrelseområden, förslagsvis Norrbottens, Västernorrlands, Uppsala, Östergötlands och Kronobergs län, skulle med isärhållande av de olika zoner, som behövde ifrågakomma, verkställas en undersökning av tallskogen med avseende på rasbildning och kvalitativ utveckling. De bestånd eller skogsområden, som därvid med hänsyn till belägenhet, omfattning, trädens tekniska utveckling och reproduktionsförmåga m. m. ansåges uppfylla vissa för deras användning i förnygrings-syfte uppställda fordringar, skulle beskrivas och inläggas å karta. En förutsättning härför borde dock vara, att med vederbörande ägare, de allmänna skogarna härvid inberäknade, kunde på för skogsvårdsstyrelsen antagbara villkor träffas överenskommelse om att bestånden i fråga finge av styrelsen användas för kottinsamling. Sedan ifrågavarande inventering kommit till utförande, skulle de skogsvårdsstyrelser, inom vilkas verksamhetsområden detta skett, söka att så långt möjligt tillgodose fröbehovet från de för detta ändamål utvalda bestånden. På detta sätt kunde för olika delar av landet erfarenheter vinnas, av vilka man så småningom borde kunna få stöd för de ytterligare åtgärder, som kunde erfordras, ävensom bedöma, huruvida det använda tillvägagångssättet borde tillämpas för landet i dess helhet. Centralrådet förutsatte härvid, att även övriga skogsvårdsstyrelser ägnade dessa spörsmål sin uppmärksamhet.

Innan den nu ifrågasatta undersökningen eller inventeringen kunde utföras, måste vissa förundersökningar verkställas samt noggranna anvisningar utarbetas. Detta kunde endast ske under medverkan av på området sakkunniga personer. Sedan erforderliga anvisningar färdigstälts, torde emellertid själva inventeringen kunna utföras av vederbörande skogsvårdsstyrelser.

Bortsett från den fördyring av kottinsamlingen, ett genomförande av ifrågavarande förslag kunde komma att medföra, måste utarbetandet av anvisningar samt inventeringsarbetet komma att vara förenat med vissa icke oväsentliga kostnader. Centralrådet beräknade dessa till ett belopp av 15,000 kronor enligt följande kalkyl:

för inventering av Norrbottens län	3,000 kronor
» » » Västernorrlands län	3,000 »
» » » Uppsala län	1,000 »
» » » Östergötlands län	1,500 »
» » » Kronobergs län	1,500 »
	<hr/>
	summa 10,000 kronor,

vartill komme ett belopp av 5,000 kronor för förundersökningar och utarbetande av anvisningar. Framhållas finge, att dessa anvisningar, även om de direkt toge sikte på förhållandena i nu nämnda län, dock borde kunna i viss utsträckning komma till användning vid en eventuell undersökning av tallskogen i andra delar av landet.

Centralrådet har förklarat sig anse, att det för angivna ändamål såsom erforderligt beräknade beloppet, 15,000 kronor, måtte utgå av statsmedel.

Nämnas må ock i detta sammanhang, att centralrådet framhållit önskvärdheten av att frågan om arvsanlagens och miljöns relativa betydelse för skogens kvalitativa utveckling måtte upptagas på skogsförsöksanstaltens program, därvid anstalten måhända kunde behöva komma i åtnjutande av särskilt statsanslag för ändamålet.

Under förmälan slutligen att enligt centralrådets uppfattning i de med ifrågakvarande skrivelse avsedda hänseenden några särskilda åtgärder från statsmakternas sida för närvarande icke vore påkallade utöver vad i det föregående föreslagits har centralrådet hemställt, att Kungl. Maj:t måtte för budgetåret 1937/1938 till centralrådets förfogande anvisa *dels* 15,000 kronor för fortsatt undersökning av stamkvistningen, *dels ock* 15,000 kronor för vissa åtgärder till åvägabringande av ett rationellare tillvägagångssätt vid insamling av tallkott.

Ur de i ärendet avgivna *yttrandena* må här anföras följande.

Såväl *domänstyrelsen* som *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsförsöksanstalt* hava tillstyrkt bifall till centralrådets hemställan.

1936 års skogsutredning har funnit det önskvärt, att de i centralrådets framställning berörda frågorna, utan avvaktande av utredningens ståndpunktstagande rörande den av staten understödda skogligen forskningsverksamhetens lämpliga utbyggnad, bleve föremål för närmare undersökning. Utredningen har jämväl förklarat sig tillstyrka bifall till att statsmedel finge tagas i anspråk för dylikt ändamål. Emellertid har utredningen ansett sig icke kunna underlåta att samtidigt härmed framhålla angelägenheten av att skogsbruket vidkommande extra anslag i lämpligaste mån sammanfördes och att behovet av desamma komme under gemensam omprövning i ett sammanhang.

Skogsägareföreningarnas riksförbund har för sin del funnit sig böra förordna de av centralrådet framlagda förslagen. Vad beträffar undersökningen rörande stamkvistningen har emellertid förbundet ifrågasatt, huruvida icke sagda undersökning redan nu borde överlåtas åt skogsförsöksanstalten, som, därest dess nuvarande personal icke hade möjlighet verkställa densamma, borde bemyndigas anställa erforderlig extra personal som försöksledare och

biträden. De medel — 15,000 kronor — som beräknats komma att erfordras för undersökningen, borde ställas till anstaltens förfogande.

Även *Sveriges skogsägareförbund* har tillstyrkt centralrådets förslag. Nämnas må i detta sammanhang, att förbundet, under framhållande av att skogsvårdsstyrelsernas utsyningar å enskildas skogar under senare år erhållit en allt större omfattning, uttalat bland annat de önskemålen, att kraven på utsyningsförrättarnas kompetens måtte skärpas och att för centralrådet måtte stadgas befogenhet och skyldighet att verkställa ett behövt övervakande såväl av utsyningsverksamheten som av skogsvårdsstyrelsernas handläggande av sina skogsvårdande arbetsuppgifter i övrigt.

Slutligen har *svenska trävaruexportföreningen* förklarat sig finna centralrådets förslag ändamålsenliga och värda att understödjas. I avseende å spörsmålet om en begränsning av skogsbetet har föreningen bland annat gjort gällande, att den av centralrådet förordade utredningen borde omfatta såväl beskaffenheten som storleken av de värden, som under olika förhållanden fördärvades av skogsbetningen, samt att sagda utredning enligt föreningens mening skulle giva bästa resultat, därest densamma — i stället för att göras beroende av enskilt initiativ — av Kungl. Maj:t anförtroddes åt sakunniga helst med uppdrag tillika att framlägga förslag till åtgärder för avhjälpande och förekommande av betningsskador å skogsmarken. Utredningen borde givetvis ske under medverkan av skogsbiologisk och virkesteknisk sakkunskap, varjämte sakkunskap på svampsjukdomarnas område torde böra finnas representerad vid utredningen.

Med hänsyn till skogsbrukets stora betydelse inom vårt lands näringsliv finner jag lika med centralrådet det vara av vikt, att åtgärder vidtagas, ägnade att inverka förbättrande på virkets kvalitet. De förslag rörande statens medverkan i ekonomiskt hänseende till vinnande av detta syfte, som av centralrådet framlagts och som tillstyrkts i samtliga remissyttranden, synas mig vara ändamålsenliga. På grund härav finner jag mig böra giva min anslutning — även i avseende å storleken av begärt statsunderstöd — till sagda förslag. I enlighet härmed torde alltså för nästa budgetår böra till kvalitetsfrämjande åtgärder på skogsvårdens område anvisas ett anslag å tillhoppa 30,000 kronor — eller samma belopp, som i statsverkspropositionen beräknats för ändamålet — att på sätt av centralrådet föreslagits användas med 15,000 kronor för fortsatt undersökning av stamkvistningen samt med 15,000 kronor för vissa åtgärder till åvägabringande av ett rationellare tillvägagångssätt vid insamling av tallkott. Anslaget torde böra givas karaktär av reservationsanslag. Närmare föreskrifter rörande anslagets disposition torde i sinom tid få meddelas av Kungl. Maj:t.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kvalitetsfrämjande åtgärder på skogsvårdens område* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *reservationsanslag* av 30,000 kronor.

Kungl. Maj:ts proposition nr 149.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsens-Regenten bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Hugo Nordlander.
